

SPRAWOZDANIE DZIAŁU DS. ABSOLWENTÓW ZA ROK 2025

W roku sprawozdawczym z uczniami klas kończących OSW Laski odbyły się spotkania grupowe, które dotyczyły przyszłości edukacyjno-zawodowej oraz świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami. Uczniowie wychodzący korzystali z indywidualnych spotkań z naszym zespołem w m.in. znalezieniu kierunku dalszej nauki, pracy, kwalifikacji do WTZ, dobraniu sprzętu elektronicznego do swoich potrzeb, założeniu profilu zaufanego czy SOW. Z naszą pomocą wypełniali wnioski np.: o rentę socjalną, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności czy świadczeniu wspierającym. Wsparciem objęci zostali również rodzice i opiekunowie uczniów poprzez spotkania indywidualne i rozmowy telefoniczne. Wsparcie dotyczyło przyszłości ich dziecka m.in. doradztwo w zakresie edukacyjnym, zawodowym, mieszkalnym oraz wszelkich dofinansowań z PFRONu i świadczeń socjalnych ułatwiających samodzielność ucznia. **Pracownicy Działu ściśle współpracują z pracownikami Ośrodka** na wszystkich szczeblach zawodowych. Wypełniając założenia Regulaminu Pracy Działu ds. Absolwentów uczestniczyliśmy w organizowanych przez poszczególne szkoły i internaty zebraniach, radach i sesjach pedagogicznych, konsultacjach czy świętach. Pomagamy w miarę możliwości usuwać napotkane trudności. Do grona Absolwentów w 2025 roku dołączyło **12 nowych absolwentów**, z czego: 7 kontynuuje dalszą naukę poza Laskami, 1 dostała się na staż, 1 poszukuje pracy, 1 pracuje, 2 przebywa w domu.

Wspieramy absolwentów Ośrodka z lat ubiegłych i dalszych: pomoc w trudnych życiowo sytuacjach, w zabieganiu o różne świadczenia (m.in. orzeczenia o stopień niepełnosprawności, renty socjalnej, rent rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych, alimentów itp.), w elektronicznym wypełnianiu wniosków, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, pomoc w wyciągnięciu dokumentów medycznych i wielu innych. Odwiedzają nas zarówno absolwenci jak i uczestnicy realizowanych przez nas projektów.

Od wielu lat pomagamy w sporządzaniu co rocznych rozliczeń podatkowych. Utrzymujemy stały kontakt z urzędami np. z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, Domami Pomocy Społecznej, Zakładami Ubezpieczeń Społecznych, fundacjami i organizacjami pozarządowymi np. z Polską Fundacją Osób Słabosłyszących oraz Pracownią Protetyki Słuchu, a także z Duszpasterstwem Niewidomych i Kącikiem pod Wieżą na ulicy Piwnej w Warszawie oraz z Polskim Związkiem Niewidomych.

- **Baza Absolwentów** – w trybie ciągłym aktualizujemy bieżące kontakty, wprowadzane dane nowych absolwentów, dezaktywacja nieaktualnych. W bazie zawartych jest 3305 rekordów. Obecnie posiadamy kontakt do 1465 absolwentów. W minionym roku do grona absolwentów dołączyło 12 uczniów, natomiast zmarło 16 osób.

- W roku sprawozdawczym odbyło się **spotkanie opłatkowe** dla absolwentów-seniorów (około 30 osób). Poza tym 22 razy zostały przeprowadzone **zajęcia na basenie rehabilitacyjnym**. Osoby starsze – absolwenci w większości, przyjeżdżają do Lasek na spacer i na ciepły posiłek.

- **Dzień Absolwenta Lasek** – 12 października odbyło się tradycyjne, doroczne spotkanie absolwentów, które jest corocznie organizowane w drugą niedzielę października. Jak co roku frekwencja dopisała – około 80 osób.

- **Życzenia bożonarodzeniowe:** wysłano 1492 życzeń w brajlu i czarnym druku. Wysyłka obejmowała absolwentów, osoby nowo ociemniałe. Odbieraliśmy życzenia świąteczne telefonicznie, mailowo, listownie, poprzez różne komunikatory.

- W ramach „**Stypendium dla studiujących absolwentów Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach**”

W roku akademickim 2024/2025 stypendium otrzymały 4 osoby na ogólną kwotę 14 586,00 zł. Natomiast na pierwszy semestr roku akademickiego 2025/2026 stypendium otrzymała 1 osoba na ogólną kwotę 2572,50 zł. Informację o możliwości ubiegania się o stypendium udostępniono na stronie internetowej TOnOS, w tym w zakładce Działu ds. Absolwentów oraz wysłano do potencjalnych stypendystów pocztą email.

- Odbyły się **delegacje i inne przejazdy** w sprawach statutowych Działu (sprawy socjalne absolwentów, odwiedziny absolwentów, szkolenia, spotkania konsultacyjne).

- Z finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i pracy pracowników Działu **zajęć rehabilitacyjnych** z: orientacji przestrzennej, bezwzrokowych technik i metod pracy, obsługi urządzeń elektronicznych, rehabilitacji wzroku i zajęć ruchowych skorzystało na pojedynczych i kilkudniowych pobytach skorzystało 17 osób. Część odbywało się cyklicznie oraz we współpracy ze szkołą ponadpodstawową OSW Laski. W większości uczestnikami byli nasi Absolwenci, osoby, które od lat korzystają z naszej pomocy i osoby bezpośrednio skierowane z poradni okulistycznych.

- **Świadczone również wsparcie techniczne i szkoleniowe** osobom korzystającym ze swoich urządzeń wykorzystywanych do codziennych aktywności oraz ze sprzętów i aplikacji nabytych na rynku: telefon BlindShell Classic 2, iPhona, BrailleSense 6, Brailant Bi 40X, aplikacji Google Meet, kalendarza Google. Prowadzone były również zajęcia z doskonalenia czytania i pisanie przy wykorzystaniu pisma brajla oraz przeprowadzenie instruktażu z podstaw pisma brajla. Swoją wiedzę służyliśmy przy okazji przeprowadzonego w Laskach turnusu rehabilitacyjnego dla dzieci i rodzin. Pomagaliśmy (uczniom, rodzicom, innym osobom) w indywidualnym ustaleniu listy sprzętów do wniosku o dotację do ich zakupu w ramach m.in. programu Aktywny Samorząd.

- Udzielano informacji o prawach jakie przysługują osobom z dysfunkcją wzroku, z jakich programów czy szkoleń mogą skorzystać, gdzie mogą się zgłaszać w swoim miejscu zamieszkania by uzyskać pomoc.

Pracownicy Działu wspierali prace m.in. projektów realizowanych bezpośrednio przez pracowników Działu: „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” oraz „Ośrodek Wsparcia i Testów”.

- **Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**

Umowa pomiędzy Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej a Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie na sfinansowanie usługi asystenta osobistego została podpisana 12 lutego 2025 roku. Uczestnikami programu w 2025 roku były 82 dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w tym 12 osób w stopniu znacznym sprzężonym (03-L, 01-U, 11-I, 05-R, 12-C, 10-N, 07-S), 68 osób w stopniu znacznym oraz 2 osoby w stopniu umiarkowanym. Wiodącą niepełnosprawnością była dysfunkcja wzroku. Program był realizowany w następujących województwach: mazowieckie, łódzkie, małopolskie.

Zachodziły przypadki jednego uczestnika i max 3 asystentów oraz odwrotnie jeden asystent miał max 3 uczestników. Zainteresowane osoby złożyły wymagany komplet dokumentów. Ponieważ jak zwykle zainteresowanych było więcej niż miejsc w Programie - utworzono listę główną i listę rezerwową. W trakcie realizacji zadania uczestnicy z głównej listy się wykurszali: 1 uczestnik zmarł, 1 zrezygnował z powodów osobistych, 2 uczestników wraz ze swoimi asystentami zmieniło realizatora Programu na rzecz tego, który udzielił większą liczbę godzin - samorządowego. Część uczestników wchodzących do programu deklarowała zainteresowanie przydzieleniem konkretnej ilości godzin, czyli mniejszą niż proponowana. Stąd uwolnione godziny umożliwiły kolejnym osobom z listy rezerwowej na wejście do Programu. Tak samo śmierć uczestnika, rezygnacja z uczestnictwa i przejścia do innych realizatorów umożliwiło wejście do Programu osobom z listy rezerwowej. Usługi asystencji osobistej w 2025 roku świadczone były przez 87 asystentów (byli nimi między innymi sąsiedzi, osoby zaprzyjaźnione, asystenci z poprzednich edycji poleceni przez innych uczestników i asystentów, pracownicy naszego Stowarzyszenia). Jeśli asystent był wskazywany przez Uczestnika zwracano uwagę profilaktycznie na jego wykształcenie, pracę zawodową i doświadczenie, natomiast jeśli asystent był przez nas wskazywany to spełniał wszystkie założenia programowe. 5 asystentów świadczyło usługi asystencji osobistej prowadząc własną, jednoosobową działalność gospodarczą, rozliczając się za pomocą faktur. Wszyscy inni asystenci świadczyli usługi na podstawie umowy zlecenia. Tylko dla nielicznych asystentów umowa zlecenia była jedyną umową zarobkową. Powody zwiększenia liczby asystentów: z pracy jako asystent zrezygnowało 11 osób – rezygnacje były często podyktowane niedopasowaniem się z uczestnikiem, podjęcie lepszego zatrudnienia podstawowego etatowego, 2 asystentów wraz z uczestnikami zmieniło realizatora Programu na rzecz tego który przydzielił większą ilość godzin – w tych wypadkach na rzecz samorządowego, jedna zakończyła pracę jako asystent gdyż uczestnik wykorzystał wszystkie przyznane godziny w Programie na ten rok. Jeden z asystentów nie zdążył świadczyć usług uczestnikowi z powodu zbyt długiej choroby uczestnika. Wszystkie świadczone usługi przez asystentów były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kontakt z asystentami był bardzo dobry oraz bieżący, z kilkoma wyjątkami. Jeśli pojawiały się wśród asystentów wątpliwości w wykonywaniu usługi, zwłaszcza przejazdów dzwonili, pisali sms i emaile. Na wszystkie pytania udzielono im odpowiedzi. Ostatnie dwa miesiące okazały się tymi, które zdecydowały o mniejszym zużyciu godzin niż planowali uczestnicy. Powodami, były choroby zarówno uczestników jak i asystentów, zmieniały się zarówno jednej jak i drugiej stronie plany życiowe. Asystenci w ustalony sposób z Koordynatorem dostarczali karty ewidencji usług i inne ewidencje (osobiście, listownie, mailem). Parę osób kwartalnie przysyłało ewidencje przejazdów, ale skany zawsze były comiesięczne tak by Koordynator widział pracę jaką wykonują. Wszystkie usługi świadczone przez asystentów były odpowiednio dostosowane do uczestnika. W ciągu roku asystenci wspierali swoich uczestników w różnych sferach życia, przysyłali zdjęcia z aktywności ze swoimi uczestnikami, co stanowiło niezbity dowód na życie się ich i doskonale dopasowanie. Asystent towarzyszył w m.in.: wizytach w różnych instytucjach, licznych imprezach masowych, koncertach, kinie, muzeum, teatrze, korzystaniu z tężni solankowych, wycieczkach krajoznawczych bliższych i dalszych, wizytach lekarskich, wspólnych wyjściach na posiłek poza domem czy na wspólnych poobiednich pogaduchach. Towarzyszył podczas np. wyprowadzania psa, zakupów (np. w sklepach odzieżowych, targowiskach i marketach, osiedlowych sklepikach), wykładaniu i segregowaniu zakupionych towarów, segregacji dokumentów, płatnościach, wypełnianiu dokumentów, czytaniu książek, bieżącej pracy i dokumentów urzędowych. Przy lepszej pogodzie wspólnie jeździli na tandemach, spacerowali po parkach i lasach. W dalszym ciągu najczęstszą usługą asystencji była pomoc w codziennym życiu, m.in. przy przygotowywaniu posiłków, praniu, sprzątanii i segregacji

ubrań. Pomagali w realizacji pasji i pracy zawodowej. Koordynator przeprowadził 9 działań mających na celu monitorowanie realizacji usług prowadzonych przez asystenta w miejscu asysty. Wszystkie były zaopiniowane pozytywnie. Wykorzystano 34279 godzin usług asystenckich. Nie wykorzystano 677 godzin z powodów losowych zarówno uczestników jak i asystentów (m.in. utrudnienia zdrowotne uczestników i asystentów, przeprowadzki, zmiany planów życiowych). Swoją wiedzą i doświadczeniem w realizacji podzieliliśmy się z inną organizacją, która się do nas zgłosiła a sama chce podjąć się realizacji Programu.

- Projekt „Ośrodek Wsparcia i Testów”

Na parterze budynku Działu ds. Absolwentów mieści się Ośrodek Wsparcia i Testów działający w ramach programu PFRON „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością” (CIDON) i finansowany ze środków PFRON. Zakres działalności OWiT to poradnictwo w optymalnym wyborze w stosunku do indywidualnych potrzeb technologii asystujących, ich prezentacja, instruktaż, pomoc w wyszukiwaniu szkoleń, a także wypożyczalnia sprzętów, urządzeń i oprogramowania w celu ich testowania przez osobę z niepełnosprawnością.

Styczeń był miesiącem podpisywania umów z pracownikami, ustaleniami przepływu informacji, opracowaniem dokumentacji projektowej oraz już pierwszych działań. 19 lutego na Radzie Pedagogicznej Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Laskach przedstawiono zakres działania OWiTu i zaproszono do współpracy oraz poproszono o rozpropagowanie tej informacji do rodziców uczniów. Zwrotnie otrzymaliśmy informację, że kroki takie poczyniono na zebraniach szkolnych - na jednym z nich online uczestniczyliśmy. Dzięki temu już w marcu prezentację zasobów OWiTu przeprowadziliśmy dla dyrekcji i kadry pedagogicznej tegoż Ośrodka. W marcu podczas pierwszego spotkania stacjonarnego Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Warszawskim Zachodnim przedstawiono wstępne informacje o działalności OWiT i zaproszono do siedziby OWiT w Laskach. W rezultacie Rada przyjechała do OWiTu na swoje wyjazdowe posiedzenie we wrześniu (zaprezentowano sprzęt). W kwietniu mieliśmy wspianą okazję do prezentacji swojej działalności dla członków Zarządu IVSS Churchear (Międzynarodowa Federacja na rzecz Duszpasterstwa osób słabosłyszących, w skrócie „Kościół słyszy” o charakterze ekumenicznym). Dzięki zaprezentowaniu urządzeń dostępnych dla osób głuchych i głuchoniewidomych poprzez tłumacza języka angielskiego przekonali się jakie nowe rozwiązania funkcjonują w Polsce oraz rozwiązania te będą wdrażane w swoich krajach. Pod koniec miesiąca wizytowali nas pracownicy Centrum Informacyjno-Doradcze dla Osób z Niepełnosprawnością (CIDON) Oddziału Mazowieckiego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Przedstawiliśmy zasady funkcjonowania OWiT Laski. Zaprezentowaliśmy część sprzętu jaki jest aktualnie wykorzystywany i ten, który właśnie nabywamy. Nasze zasoby sprzętowe rosną i niebawem pojawi się na stronie OWiT Laski nowa, uzupełniona lista sprzętów. Zajrzeliśmy na aktualnie trwającą konsultację dla osoby głuchoniewidomej. Na koniec omówiliśmy ramy ścisłej współpracy i plany na najbliższy czas. W maju, podczas drugiej edycji cieszącego się dużym zainteresowaniem wydarzenia - Dni Dostępności w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego - pracownicy OWiT zaprezentowali pracownikom Urzędu technologie wspomagające dla osób z niepełnosprawnościami wzroku, słuchu, kończyn górnych, w tym komunikację alternatywną. Każdy mógł przyjść, porozmawiać i otrzymać kontakt do OWiT w celu poszerzenia wiedzy w danej dziedzinie. Kolejne miesiące to szkolenia i zakupy nowych sprzętów wraz z ich instruktażem użytkowania, ustalanie kolejnych wydarzeń. We wrześniu w siedzibie PFRON w Warszawie odbyło się merytoryczne spotkanie specjalistów OWiT z Zespołem Ekspertów ds. opracowania

standardu dostępności gabinetów stomatologicznych dla osób z niepełnosprawnościami (PFRON, Fundacja Avalon, Polskie Towarzystwo Stomatologiczne). Nasze doświadczenie w znajomości urzędzeń pozwoli lepiej przygotować zespół do właściwego wykorzystania specjalistycznych narzędzi i technologii asystujących. Poza tym audytowaliśmy ścieżkę dydaktyczną w Kampinoskim Parku Narodowym, gdzie mogliśmy wskazać przedstawicielom KPN zastosowania różnych technologii i rozwiązań dla odwiedzających Park osób z niepełnosprawnościami. Do OWiTu przyjechały dyrekcje dwóch przychodni: Wymieniliśmy się doświadczeniami, pokazem urzędzeń dostępnych w OWiT z dwoma przychodniami: Centralną Przyrodnią Rehabilitacyjno-Lecniczą Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie oraz Przychodnią Specjalistyczną Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego Labirynt w Olsztynie - nawiązaliśmy ściślejszą współpracę przy obsłudze osób z niepełnosprawnościami, a być może w niedalekiej przyszłości OWiT będzie szkolił okulistów ze znajomości podstawowych sprzętów wspomagających. Pojawiliśmy się na Targach Rehabilitacji 2025 w Warszawie, a w listopadzie na Międzynarodowych Targach Medycznych, gdzie nasza obecność też była zaznaczona. Listopad to również konferencja informacyjno-doradcza w ramach budowania sieci współpracy programu CIDON. Konferencja miała miejsce w Laskach oraz w pomieszczeniach OWiTu. Uczestnikami były osoby z niepełnosprawnościami z Warsztatów Terapii Zajęciowej Nowej Pracy Niewidomych wraz z pracownikami oraz przedstawiciele i pracownicy Spółdzielni Nowej Pracy Niewidomych. W części praktycznej zaprezentowano podstawowe urządzenia znajdujące się w OWiT oraz przeprowadzono wiele konsultacji indywidualnych z perspektywą przyjazdów w przyszłym roku na porady, instruktaże i wypożyczenia. Ostatni miesiąc czyli grudzień przyniósł duże spotkanie informacyjne dla potencjalnych beneficjentów wraz z przekazaniem wielu praktycznych informacji o działaniach prowadzonych w OWiT. Odbyło się również spotkanie nawiązujące ścisłą współpracę z tutejszą Przychodnią Lecznico-Rehabilitacyjną w Laskach, która przyjmując do siebie pacjentów będzie ich informować o możliwości uzyskania specjalistycznych porad u nas w OWiT.

Przez cały okres trwania pierwszego okresu prowadzono zaplanowane działania na co wskazują przedstawione liczby we wskaźnikach:

liczba nowych beneficjentów – 95

liczba porad i specjalistycznych konsultacji – 356

liczba udzielonych instruktaży i przeprowadzonych szkoleń w zakresie obsługi wybranych sprzętów, urzędzeń i oprogramowań – 226

liczba przeprowadzonych testowań wybranych sprzętów, urzędzeń i oprogramowań – 130

liczba przeprowadzonych wypożyczeń wybranych sprzętów, urzędzeń i oprogramowań – 219

liczba zrealizowanych działań na rzecz rozwoju sieci międzyinstytucjonalnej (spotkania, konsultacje, pokazy, itp.) – 11

Wszystkie swoje działania dokumentowano fotograficznie i zamieszczano informacje na dedykowaną stronę OWiTu oraz na profilu OWiTu w mediach społecznościowych. W razie możliwości udostępniano dalej informacje tak by mogły dotrzeć do szerszego grona osób.

W 2025 roku zrekrutowano dodatkowo 8 osób spoza województwa mazowieckiego oraz im jak i beneficjentom z poprzedniej edycji pracownicy OWiT udzielali porad i innych działań. Bardzo nam szkoda podjętej decyzji o regionalizacji OWiTów, całe trzy poprzednie lata promowaliśmy się, zawiązaliśmy dużo wspaniałych kontaktów by teraz się zamknąć w województwie.

Kadra OWiT podnosi swoje kwalifikacje. Oddelegowani pracownicy wzięli udział w:

- cyklu szkoleń online w ramach programu pn. Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością "Wykorzystanie wybranych technologii wspomagających w procesie

aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością” - cztery moduły zakończone otrzymaniem imiennych dokumentów.

- Certyfikowanym szkoleniu I stopnia: C-Eye w neurorehabilitacji i komunikacji

organizowane przez AssisTech - zakończone otrzymaniem imiennego certyfikatu. Wszystkie konsultacje odbywały się według zapotrzebowania. Obsługiwano również wypożyczalnię centralną i wliczono dane do wskaźnika wypożyczeń. Na prośbę PFRON zaktualizowano dane o OWiT na stronie PFRON.

Inne zrealizowane zadania:

- Prezentowaliśmy działania realizowane w Dziale ds. Absolwentów na potrzeby organizowanego przez TOnOS szkolenia dla nowo przyjętych pracowników;

- oprowadziliśmy wycieczkę koła Polskiego Związku Niewidomych z Wałbrzycha po głównej części terenu TOnOS, dzieląc się wiedzą o miejscach, które my jako pracownicy mijamy na co dzień (Rondo Łez, głąz przy trzech dębach z wkopaną kapsułą czasu, popiersie śp. p. Henryka Ruszczyca i śp. p. Zygmunta Serafinowicza, budowanym ogrodem zmysłów z ławeczką śp. p. Zofii Morawskiej). Zachęciliśmy do ponownego przyjazdu by zapoznać się właśnie z północnym rejonem oraz udać się na Górę Ojca;

- Wraz z Przychodnią Rehabilitacyjno-Leczniczą szukaliśmy rozwiązań zwiększających ofertę rehabilitacji osób z niepełnosprawnością wzroku poprzez sformalizowanie pracy specjalistów rehabilitacji;

- Wspomogliśmy merytorycznie (promocja, zachęcenie do zgłoszenia, udostępnienia miejsca na terenie TOnOS) realizację mini-projektu Kolektynu Przewodnickiego Kampinoskiego Parku Narodowego ZaPuszczeni pn „Niewidzialna Puszcza” finansowanego ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, którego celem było przeprowadzenie dwóch wycieczek (tzw. kąpiele leśnych”) oraz spotkania integracyjnego dla osób z niepełnosprawnościami;

- Składaliśmy pisemnie w imieniu TOnOS uwagi dotyczące m.in: projektu ustawy o asystencji osobistej, do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;

- Podpisaliśmy apel online „Apel o uczciwość przy ustalaniu poziomu potrzeby wsparcia”;

- Przystąpiliśmy do dwóch inicjatyw społecznych podjętych przez Fundację Blind&Proud: likwidacji tzw „pułapki rentowej” dla wszystkich rencistów oraz uregulowania parkowania hulajnóg elektrycznych. Inicjatywa zrzeszająca kilkanaście stowarzyszeń, fundacji, samorządników prowadzi kampanie informacyjne na portalach społecznościowych, organizuje spotkania z władzą publiczną, pisze pisma uświadamiające problem społeczny przedstawiając argumenty i sposób ich eliminacji. Porządkuje wszystkie dokumenty w tych sprawach;

- Koordynowaliśmy w transporcie produktów żywnościowych z likwidowanej kuchenki w internacie „Maksymiliana” do niedawno powstałej kuchenki dydaktycznej w Przychodni Rehabilitacyjno-Leczniczej TOnOS;

- W ramach Dni osób z niepełnosprawnościami ZUS Wola przeprowadził w Dziale ds Absolwentów wykład o najnowszych świadczeniach, w którym uczestniczyli absolwenci, uczniowie, rodzice, pracownicy;

- Merytorycznie wspieraliśmy w działaniach budowanych w Laskach Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych w ramach programu PFRON “Samodzielność-Aktywność-Mobilność”. Uczestniczyliśmy w naradach online z innymi stowarzyszeniami w tej samej sytuacji omawiając różne nurtujące kwestie, np. uczestnik ubezpieczony, bezpieczeństwo mieszkańców, usługi wspomagające, wyposażenie, finansowanie po stronie uczestnika i ze źródeł PFRON. Bazując na dostępnych, niepełnych wytycznych

skonstruowaliśmy wstępny regulaminu rekrutacji do tego rodzaju mieszkalnictwa. Jednak do końca roku czekając na program finansowania i jego zasad regulamin czekał w „zamrażarce”;

- W związku z podpisaniem 10 kwietnia 2025 roku przez Prezydenta RP ustawy o rynku pracy i służb zatrudnienia Rejestr Instytucji Szkoleniowych, gdzie TOnOS widniało od 2008 roku, został zamknięty z 31 grudnia 2025 roku. Natomiast od 1 stycznia 2026 roku został zastąpiony przez Bazę Usług Rozwojowych, która jest jedynym rejestrem umożliwiającym świadczenie usług szkoleniowych i doradczych z dofinansowaniem ze środków publicznych, w tym środków unijnych czy z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Przeniesienie nie zadziało się automatycznie. Dzięki wsparciu Akademii Rozwoju i Sukcesu została przygotowana i złożona pełna niezbędna dokumentacja do wniosku o wpis do BUR. Ostatecznie otrzymaliśmy certyfikat Europejskiego Centrum Jakości i Promocji Sp. z o.o. w zakresie: szkoleń, warsztatów, działań rozwojowo-edukacyjnych oraz działalności wspomagających edukację;
- Uczestniczyliśmy w spotkaniu informacyjnym dotyczącym działalności nowo powstającego Stowarzyszenie dla osób z niepełnosprawnościami w sąsiedniej gminie i nakreślenie współpracy;
- Mieliśmy okazję do wymiany doświadczeń podczas wizyty u nas w biurze dyrekcji Caritas Archidiecezji Warszawskiej;
- Dział odwiedziła nowo wybrana Matka Radosława, a niebawem złożymy wizytę uściślającą obu pełną współpracę na Pivnej z s. Dolores;
- Kontynuowaliśmy dyżury pracowników Działu na Pivnej. Przypomnijmy: w ramach współpracy z Duszpasterstwem Niewidomych od września 2024 roku w na terenie Klasztoru na ul. Pivnej w Warszawie w każdy piątek w godzinach 9-14 dyżuruwać będą pracownicy Działu ds. Absolwentów. Dyżury przeznaczone są dla absolwentów Ośrodka w Laskach, osób niewidomych i słabowidzących z terenu całej Polski oraz ich najbliższego otoczenia. Udzielamy zindywidualizowanych konsultacji, rozmów, pomożemy w prowadzeniu dokumentacji z urzędami i innymi placówkami, pomagamy w dopasowaniu i doborze sprzętu specjalistycznego;
- Aktualizowaliśmy na potrzeby wewnętrzne Towarzystwa na podstawie ogólnodostępnych przepisów informator “Jak odnaleźć się w przepisach dotyczących niepełnosprawności”, którego zadaniem jest usystematyzowanie wiedzy w tej tematyce;
- Na zaproszenie s. Angeliki całym Działem zwiedziliśmy Muzeum Matki i Zakątek;
- Uczestniczymy w spotkaniach Komitet Upamiętnienia zasłużonych osób Dzieła Lasek. Kolejnym projektem jest stworzenie w formie audio moderowanych wywiadów z osobami, które dzięki swojej styczności z Dziełem mówią jednocześnie o historii Dzieła, jego codzienności, osobach tu spotkanych, które wymagają pamięci. Komitet wstępnie ustalił osoby do upamiętnienia, ale lista nie jest zamknięta. W ciągu roku były przeprowadzane wywiady, a ich montażem zajęła się Spółdzielnia Nowa Praca Niewidomych. Powstały materiał będzie finalnie możliwy do upowszechnienia;
- Przy złożeniu sprawozdania z działalności Agencji Zatrudnienia jednocześnie złożono do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wnioski o wykreślenie TOnOS z rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (wnioski zostały przyjęte). Powodem było brak dostępnych ofert pracy dla osób z dysfunkcją wzroku oraz utrzymywanie dokumentacji, rejestrów, zgód zgodnie z wymogami działania agencji zatrudnienia. Jednocześnie nie oznacza to rezygnacji z pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego ze strony Działu. W dalszym ciągu przyjmowaliśmy prośby o wspomaganie w znalezieniu zatrudnienia, staży, projektów prozatrudnieniowych, wskazanie możliwości wykonywania zawodów. Zgłaszają się też pracodawcy, zwłaszcza z dziedziny masażu;
- Dużym działaniem było zmienienie przeznaczenia dużej sali na parterze naszego budynku – z sali szkoleń zawodowych Contact Center utworzonej około 2012 roku w ramach projektu

unijnego, na salę wielofunkcyjną z możliwością organizacji przerw kawowych i cateringu: prowadzenie pokazów urządzeń technologii wspomagających dla różnych niepełnosprawności w ramach aktualnie prowadzonego w ramach projektu Ośrodka Wsparcia i Testów oraz grupowych spotkań z absolwentami. Samo rozpoczęcie opóźniło się znacznie z powodu poważnej awarii jedynej toalety w części parterowej, w tym dla osób z niepełnosprawnością. Z powodu braku zapewnienia dostępności i usunięcia awarii wszystko się opóźniło;

- Uczestniczyliśmy w obowiązkowej inwentaryzacji przypadającej na końcówkę 2025 roku;
- Do archiwum oddano kolejne materiały z lat wcześniejszych;
- Na bieżąco zamieszczamy informacje o naszych działaniach na stronie internetowej TOnOS, w mediach społecznościowych i w czasopiśmie „Laski”;

Bierzemy udział w różnych konsultacjach, webinarjach, szkoleniach dotyczących spraw osób z niepełnosprawnościami, m.in.:

- webinarze „Chmura jako pierwszy krok do cyfrowej zmiany w NGO”,
- webinarze „Fundusze Europejskie dla OzN i jak zmieniają życie”,
- webinarze „Minimalistyczne zarządzanie projektami w NGO”,
- webinarze „e-Doręczenia”,
- webinarze „Plan adaptacji cyfrowej w organizacji”,
- webinarze „bezpłatne płatności w internecie dla seniorów”,
- webinarze „Możliwości finansowania rozwoju technologicznego w NGO”,
- webinarze „Jak zaprojektować dostępność działań organizacji dla osób o zróżnicowanych potrzebach”,
- webinarze „opieka nad pacjentem neurologicznym z wykorzystaniem c-Eye – perspektywa psychologa”,
- webinarze „Niepełnosprawność to nie bariera – dowiedz się jak zacząć zatrudniać OzN i wykorzystać dostępne formy wsparcia”,
- Ogólnopolskiej Pielgrzymce Niewidomych i Słabowidzących do Niepokalanowa,
- uroczystościach jubileuszowych WTZ w Żuławie,
- spotkaniu konsultacyjnym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczącym projektu ustawy asystencji osobistej,
- konferencji szkoleniowej „Sztuczna inteligencja i ochrona danych osobowych w edukacji”,
- konferencji „O kwalifikacjach i umiejętnościach w kontekście edukacji, pracy i cyfryzacji”,
- konferencji „Przyszłość mieszkalnictwa senioralnego a bezpieczne i aktywne życie seniorów”,
- spotkaniach online w sprawie realizacji programu Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych,
- spotkaniu online dotyczącego założeń do społecznego projektu ustawy o mieszkalnictwie wspomagany,
- podkomisjach sejmowych w tym podkomisji stałej ds. osób z niepełnosprawnościami i włączenia społecznego, gdzie toczyła się dyskusja nad projektami ustaw o asystencji osobistej,
- Mazowieckim Sejmiku Osób Niepełnosprawnych,
- warsztatach dotyczących motywacji,
- szkoleniach dotyczących doradztwa zawodowego,
- szkolenie informacyjno-konsultacyjne w ramach budowania sieci współpracy PFRON,
- posiedzeniach Krajowej Rady Konsultacyjnej,
- prezentacji c-Eye,
- uroczystościach organizowanych przez OSW Laski,

- szkoleniach wewnętrznych (RODO.i BHP).

Dzięki uczestnictwu w różnych szkoleniach czy konferencjach aktualizujemy swoją wiedzę i poszerzamy o nowe zagadnienia.

Byliśmy członkami w różnych radach:

- Krajowa Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych przy Pełnomocniku Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (zakończono w 2025),
- Polska Federacja Pracowników Socjalnych,
- współpracy z Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami.

W części z nich główne działania skupiały się wokół systemowych rozwiązań na rzecz asystencji osobistej dla osób niepełnosprawnych, zniesieniu ubezwłasnowolnienia i deinstytucjonalizacji mieszkalnictwa. Nasze działania dotyczyły też opiniowania rozwiązań odnośnie podwyższenia renty socjalnej oraz wprowadzenia dodatku dopełniającego.

Na sam koniec roku 2025 na ręce Pana Prezesa TOnOS **przekazaliśmy zaktualizowany dokument wskazujący zadania i zakres działania pracy naszego Działu wraz ze wskazaniem zmiany obowiązującej nazwy na „Dział wsparcia dorosłych z dysfunkcją wzroku”**, gdzie nazwa będzie wskazywać na rzecz jak szerokiej grupy osób działamy. Dotychczasowa nazwa nie jest rozumiana tak jak byśmy tego oczekiwali. Ze swoimi działaniami docieramy również do środowisk nie związanych ze środowiskiem Działu Lasek i nie chcemy dać się zaszufladkować. Realizacja różnych projektów wymaga pracy z szerokim środowiskiem i dzięki modyfikacji nazwy wzrosła chęć do współpracy na różnych polach. Poprzedni dokument jest z 2000 roku i wymagał aktualizacji. Tak jak do tej pory wsparcia będziemy udzielać absolwentom OSW Laski, dorosłym uczniom OSW Laski, ich rodzicom i nauczycielom, osobom dorosłym tracącym wzrok i ociemniałym z całej Polski.

Stan zatrudnienia w Dziale ds. Absolwentów na dzień 31.12.2025 roku:

4 osoby z czego 2,6 etatu płatnych przez TOnOS i 1,4 etatu płatnych przez projekt Ośrodek Wsparcia i Testów.

Rok do roku odnotowaliśmy spadek o 1 osobę i 1 pełny etat a zakres działań nie zmalał.

Laski, 30.03.2026 r.

Małgorzata Drzewińska